

بسم الله الرحمن الرحيم

اللهم صل على محمد وآل محمد

جبر خطی عددی نیمسال اول ۸۵

«توجه: استفاده از ماشین حساب مجاز است»

۱. کدام گزینه صحیح می‌باشد، یک ماتریس پایین مثلثی و یا بالا مثلثی
 - الف. اگر نامنفرد باشد آنگاه عناصر روی قطرش مخالف صفر است.
 - ب. اگر عناصر روی قطرش مخالف صفر باشد آنگاه نامنفرد است.
 - ج. الف و ب به طور همزمان برقرار است.
 - د. هیچکدام
۲. اگر روش حذفی گوس با محورگیری سطیری مقیاس شده به کار رود آنگاه جواب دستگاه $Ax = b$ (A ثابت و b بردار مختلف) تقریباً شامل چه تعداد عمل ضرب و تقسیم است؟
 - الف. $\frac{1}{3}n^3 + (\frac{1}{2} + m)n^2$
 - ب. $\frac{1}{2}n^3 - (\frac{1}{3} + m)n^2$
 - ج. $(\frac{1}{2} + m)n^3$
 - د. $\frac{1}{3}n^3$
۳. کدام خاصیت زیر برای نرم‌ها برقرار نمی‌باشد؟
 - الف. $\|x + y\| \geq \|x\| - \|y\|$
 - ب. $\|x + y\| \geq \|x\| + \|y\|$
 - ج. $\|x\| = 0$
 - د. $\|\sum_{i=1}^m x^{(i)}\| \leq \sum_{i=1}^m \|x^{(i)}\|$ برای بردارهای $x^{(1)}, x^{(2)}, \dots, x^{(m)}$
۴. شرط اینکه معادله $Ax = \lambda x$ اسکالر می‌باشد، دارای جواب غیر بدیهی باشد معامل است با:
 - الف. $A - \lambda I$ بردار غیر صفر را به صفر بگارد
 - ب. $A - \lambda I$ منفرد است
 - ج. $\det(A - \lambda I) = 0$
 - د. هر سه مورد
۵. اگر λ یک مقدار ویژه A و A نامنفرد باشد آنگاه:
 - الف. λ^{-1} یک مقدار ویژه A است.
 - ب. λ^{-1} یک مقدار ویژه A^{-1} است.
 - ج. λ^{-1} یک مقدار ویژه A^T است.
 - د. کدام مورد صحیح نمی‌باشد؟
۶. روش توانی بزرگترین مقدار ویژه متناظر معادله $X^{(k+1)} = AX^{(k)}$ را می‌دهد.
 - الف. روش توانی بزرگترین مقدار ویژه متناظر معادله $X^{(k+1)} = AX^{(k)}$ را می‌دهد.
 - ب. روش توانی کوچکترین مقدار ویژه متناظر معادله $X^{(k+1)} = AX^{(k)}$ را می‌دهد.
 - ج. روش توانی انتقال یافته دورترین مقدار ویژه به μ متناظر با معادله $X^{(k+1)} = (A - \mu I)X^{(k)}$ را می‌دهد.
 - د. روش توانی معکوس انتقال یافته نزدیکترین مقدار ویژه به μ متناظر با معادله $X^{(k+1)} = X^{(k)} - \mu I(X^{(k)})$ را می‌دهد.

۷. طیف یک ماتریس $n \times n$

الف. در اجتماع n قرص $D_i = \{z \in C : |z - a_{ii}| \leq \sum_{\substack{j=1 \\ j \neq i}}^n |a_{ij}|, 1 \leq i \leq n\}$ قرار دارد.

ب. در اشتراک n قرص $D_i = \{z \in C : |z - a_{ii}| \leq \sum_{\substack{j=1 \\ j \neq i}}^n |a_{ij}|, 1 \leq i \leq n\}$ قرار دارد.

ج. در اجتماع n قرص $D_i = \{z \in C : |z - a_{ii}| < \sum |a_{ij}|, 1 \leq i \leq n\}$ قرار دارد.

د. در اشتراک n قرص $D_i = \{z \in C : |z - a_{ii}| < \sum |a_{ij}|, 1 \leq i \leq n\}$ قرار دارد.

۸. فرض کنید ماتریس A به شکل افزای شده $A = \begin{bmatrix} B & C \\ 0 & E \end{bmatrix}$ باشد که E, B ماتریسهای مربعی هستند آنگاه طیف A

الف. اشتراک طیف‌های E, B است.

ب. هیچ‌کدام

ج. طیف C می‌باشد.

۹. کدام مورد صحیح می‌باشد؟

الف. اگر T بالامثلی و معکوس‌پذیر باشد، T^{-1} نیز چنین است.

ب. اگر A بالا-هسینبرگی و T بالا-مثلثی باشند، آنگاه AT و TA بالا-هسینبرگی هستند.

ج. اگر T بالا-مثلثی و AT بالا-هسینبرگی باشند، آنگاه TA بالا-هسینبرگی است.

د. همه موارد صحیح است.

۱۰. کدامیک از اعمال زیر به عنوان اعمال مقدماتی جهت بدست آوردن دستگاه هم ارز نمی‌باشد؟

الف. $E_i + \lambda E_j \rightarrow E_i$ ب. $\lambda E_i \rightarrow E_i$ ج. $E_i E_j \rightarrow E_j$ د. $E_i \leftrightarrow E_j$

۱۱. نامنفرد بودن ماتریس $n \times n$ مانند A معادل کدام گزینه نمی‌باشد؟

الف. دترمینان A مخالف صفر است.

ب. ستونهای A پایه‌ای برای R^n تشکیل می‌دهند.

ج. برای هر $b \in R^n$ ، دقیقاً یک $x \in R^n$ وجود دارد که $Ax = b$.

د. صفر یک مقدار ویژه A است.

۱۲. اگر ماتریس مربعی A پاد متقارن باشد ($A^T = -A$) آنگاه:

الف. $x^T A x \geq 0$ ب. به ازای هر x

الف. $x^T A x = 0$ ب. $x^T A x \leq 0$

د. مقدار و علامت $x^T A x$ بستگی به x دارد.

ج. به ازای هر x

۱۲. کدام گزینه صحیح نمی‌باشد؟

- الف. در الگوریتم تجزیه LU، ماتریس A حاصلضرب دو ماتریس بالا مثلثی L و پایین مثلثی U تجزیه می‌شود.
- ب. در الگوریتم تجزیه چولسکی، ماتریس حقیقی، متقارن و معین مثبت A به صورت $A = LL^T$ تجزیه می‌شود که L یک ماتریس پایین مثلثی با عناصر قطری مثبت است.
- ج. الگوریتم تجزیه چولسکی یک حالت خاص الگوریتم تجزیه LU است.
- د. الگوریتم تجزیه چولسکی، ماتریس حقیقی، متقارن و نیمه معین مثبت (معین نامفی) A را به صورت $A = LL^T$ تجزیه می‌کند که L یک ماتریس بالا مثلثی با عناصر قطری مثبت است.
۱۴. اگر $K(A)$ عدد وضعیت ماتریس A باشد آنگاه:

$$K(\lambda A) = \lambda K(A) \quad \text{و} \quad \lambda \neq 0 \quad \text{الف.}$$

د. هیچ‌کدام از موارد فوق صحیح نمی‌باشد.

$$K(AB) = K(A)K(B) \quad \text{ج.}$$

۱۵. شرط لازم و کافی برای آنکه فرمول تکراری $x^{(k)} = Gx^{(k-1)} + c^{(k)}$ به ازای هر بردار اولیه $c^{(0)}$ دنباله همکرایی $(I - G)^{-1}c$ را تولید کند آن است که:

ب. شعاع طیفی G بزرگتر از ۱ باشد.

د. شعاع طیفی G صفر باشد.

۱۶. در صورتی که λ_i^n مقادیر ویژه A باشند، آنگاه اثر ماتریس A^m عبارت است از:

$$\prod_{i=1}^n \lambda_i^m \quad \text{د.} \quad \sum_{i=1}^n \lambda_i^m \quad \text{ج.} \quad \prod_{i=1}^m \lambda_i \quad \text{ب.} \quad m \left(\sum_{i=1}^n \lambda_i \right) \quad \text{الف.}$$

۱۷. متناظر با هر ماتریس A ماتریس X با چهار خاصیت پنرز وجود دارد.

الف. حد اکثر یک ...

ج. دقیقاً یک ...

- د. در صورتی که ماتریس A متقارن باشد یک

اگر A و B ماتریسهای مربعی باشند،

الف. AB و BA مقادیر ویژه معکوس هم دارند.

ب. AB و BA مقادیر ویژه یکسان دارند.

ج. ممکن است در حالی که AB مقدار ویژه دارد BA هیچ مقدار ویژه‌ای نداشته باشد.

د. نمی‌توان نظری قطعی در مورد رابطه مقادیر ویژه AB و BA بیان نمود.

۱۹. اگر ماتریس A با تبدیل مشابه $P^{-1}AP$ قطری شود و B ماتریس دلخواهی باشد آنگاه مقادیر ویژه $A+B$ الف. در کوچکترین قرص با نمایش زیر قرار می‌گیرند: $\{\lambda \in C : |\lambda - \lambda_i| \leq K_\infty(p) \|B\|_\infty\}$
 ب. در بزرگترین قرص با نمایش زیر قرار می‌گیرند: $\{\lambda \in C : |\lambda - \lambda_i| \leq K_\infty(p) \|B\|_\infty\}$
 ج. در اشتراک قرصهای $\{\lambda \in C : |\lambda - \lambda_i| \leq K_\infty(p) \|B\|_\infty\}$ قرار می‌گیرند.
 د. در اجتماع قرصهای $\{\lambda \in C : |\lambda - \lambda_i| \leq K_\infty(p) \|B\|_\infty\}$ قرار می‌گیرند که در آن $(\lambda_i)_i^n$ مقادیر ویژه A و $K_\infty(p)$ عدد وضعیت (حالت) P می‌باشد.

۲۰. مقادیر ویژه ماتریس $A = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 1 \\ 0 & 1 & 3 \\ 2 & 1 & 1 \end{bmatrix}$ عبارت است از:

الف. $\lambda_1 = \frac{-1}{2}, \lambda_2 = \frac{1}{2}, \lambda_3 = 4$. ب. $\lambda_1 = \frac{1}{2}, \lambda_2 = \frac{\sqrt{7}}{2}, \lambda_3 = 4$.

ج. $\lambda_1 = \frac{-1 + \sqrt{7}}{2}i, \lambda_2 = \frac{-1 - \sqrt{7}}{2}i, \lambda_3 = 4$. د. $\lambda_1 = -\frac{\sqrt{7}}{2}i, \lambda_2 = \frac{\sqrt{7}}{2}i, \lambda_3 = 4$.

سوالات تشریحی

۱. تکرار مرتبه دوم ($X^{(2)}$) گوس-سایدل دستگاه زیر را با $X^{(0)} = (0, 0, 0)^T$ بیابید.

$$\begin{bmatrix} 2 & -1 & 0 \\ 1 & 6 & -2 \\ 4 & -3 & 8 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} X_1 \\ X_2 \\ X_3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 2 \\ -4 \\ 5 \end{bmatrix}$$

۲. با استفاده از قرصهای گرشکورین بازه‌ای که مقادیر ویژه A در آن قرار دارند بدست آورید.

$$A = \begin{bmatrix} -1+i & 0 & \frac{1}{4} \\ \frac{1}{4} & 1 & \frac{1}{4} \\ 1 & 1 & 3 \end{bmatrix}$$

۳. یک تجزیه مقدار تکین برای ماتریس زیر بیابید.

$$(\sigma_μ = 0, σ_γ = 2, σ_1 = 1)$$

$$\begin{bmatrix} 0 & -1/6 & 0/6 \\ 0 & 1/2 & 0/8 \\ 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}$$

۴. ثابت کنید اگر همه n کهاد اصلی پیشرو در ماتریس $n \times n$ ، A نامنفرد باشند آنگاه A یک تجزیه LU دارد.

۵. اگر در A^{-1} اختلال ایجاد شود یک ماتریس جدید B به دست می‌آید، آنگاه در جواب $x = A^{-1}b$ نیز اختلال ایجاد خواهد شد و بردار جدید $\tilde{x} = Bb$ به دست خواهد آمد. این اختلال اخیر به طور مطلق و به طور نسبی تا چه اندازه بزرگ است؟